

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 17P/26/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721202189
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Bohuš Hruška
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2023:6721202189.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen, v konaní pred sudcom Mgr. Bohušom Hruškom, vo veci starostlivosti o mal. dieťa A. B., nar. XX. X. XXXX, bytom ako matka, dieťa matky C. D. B., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, F. a otca C. G. B., G., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, F., t. č. H. I. J. X, F., mal. dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, o zmenu výchovného prostredia u maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

I. Súd **z v e r u j e** maloleté dieťa A. B., nar. XX. X. XXXX do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať, spravovať jej majetok v bežných veciach.

II. Matka je **p o v i n n á** prispievať na výživu maloletej A. B., nar. XX. X. XXXX výživným v sume 200,- Eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám otca, počnúc dňom 12. 6. 2023.

III. Zameškané výživné za obdobie od 12. 6. 2023 do 31. 10. 2023 v sume 626,- Eur sa **p o v o ľ u j e** matke mal. dieťaťa splácať po 50, Eur mesačne, spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia zameškaného výživného s tým, že omeškania s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

IV. Matka je **o p r á v n e n á** stretávať sa s maloletou dcérou A. B., nar. XX. X. XXXX každú prvú nedeľu v mesiaci od 09.00 hod. do 11.00 hod.

V. Matka je **o p r á v n e n á** maloleté dieťaťa v stanovený deň a hodinu od otca pred vchodom do obytného domu, v ktorom býva otec, prevziať a je **p o v i n n á** maloleté dieťa v stanovený deň a hodinu na rovnakom mieste otcovi odovzdať.

VI. Otec je **p o v i n n ý** maloleté dieťa na styk s matkou riadne pripraviť a styk matke s maloletým dieťaťom umožniť.

VII. Súd **u k l a d á** matke maloletého dieťaťa C. D. B., nar. XX. X. XXXX povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen, spolu s maloletou dcérou A. B., nar. XX. X. XXXX a to po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

VIII. Týmto **d o c h á d z a** k zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen 5P 211/2015-282 zo dňa 24. 9. 2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica 16CoP 63/2018-363 zo dňa 4. 4. 2019 vo výroku o osobnej starostlivosti k maloletej A. B., nar. XX. X. XXXX a v nato nadväzujúcich výrokoch.

IX. Žiaden z účastníkov konania **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec maloletého dieťaťa sa návrhom zo dňa 31.05.2021 doručeným súdu dňa 31.05.2021 domáhal zmeny výchovného prostredia u maloletej E. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Zvolene sp. zn. 5P/211/2015-282 zo dňa 24. 09. 2018 bolo rozvedené manželstvo navrhovateľa s matkou maloletých detí, maloletý G. B. bol zverený do osobnej starostlivosti otca, maloletá A. B. bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Na podklade odvolania matky odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 16CoP/63/2018-363 zo dňa 04. 04. 2019 schválil rodičovskú dohodu, na podklade ktorej bola mal. E. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 80,-€ mesačne a zároveň bol upravený jeho styk s maloletou tak, že je s ňou oprávnený stretávať a každý párny týždeň v mesiaci v stredu od 15,00 hod. do 17,00 hod. a každý nepárny týždeň od piatka od 14,00 hod do nedele do 17,00 hod. Maloletý M. bol zverený do jeho osobnej starostlivosti a matka bola zaviazaná prispievať na jeho výživu sumou 70,-€ mesačne, zároveň bol upravený styk matky so synom. Rozhodnutie nadobudlo v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom právoplatnosť dňa 13. 05. 2019. Matka v tom čase chodila na dvojtyždňovky do Rakúska a otec počas jej neprítomnosti zabezpečoval starostlivosť o maloletú. Po rozhodnutí súdu prvej inštancie dňa 24. 09. 2018, ktorý matka napadla odvolaním, sa matka zamestnala na Slovensku, čím chcela docieľiť zvrátenie striedavej starostlivosti o dcéru, čo sa jej v zásade podarilo. Otec ustúpil a uzatvorili na krajskom súde rodičovskú dohodu v uvedenom znení. Krátko po rozhodnutí krajského súdu však matka ukončila zamestnanie na Slovensku a znovu začala chodiť do Rakúska. V dobe podania návrhu syn M. bol jeho starostlivosťou, matka nejavila oňho záujem a syn nevyhľadáva jej prítomnosť. Od posledného rozhodnutia bol syn s matkou približne päť krát. Maloletá A. je formálne v starostlivosťou matky a k otcovi chodievala na styk, reálne je však dcéra u otca podstatne viac, ako by mala byť v zmysle súdneho rozhodnutia. Matka maloletej chodievala spravidla (okrem leta) v dvojtyždňových intervaloch pracovať do Rakúska. V čase, keď by mala byť dcéra v jej starostlivosťou, táto jej ju neposkytuje osobne z dôvodu pobytu v zahraničí, matka odovzdáva mal. Emu buď do starostlivosti starej matky, alebo iných príbuzných, prípadne známych. Keďže aj stará matka maloletej napriek svojmu veku 71 rokov chodievala pracovať do zahraničia a matke sa nie vždy podarí nájsť pre Emku adekvátnu starostlivosť, maloletú mi v podstate pravidelne odovzdáva do mojej starostlivosti aj mimo času stretávania sa uvedeného v súdnom rozhodnutí. Percentuálne vyjadrené je mal. A. v starostlivosťou otca minimálne 25% z času, čo by mala byť v starostlivosťou matky, samozrejme mimo obdobia termínov pravidelného styku v zmysle súdneho rozhodnutia. Pokiaľ ide o čas letných prázdnin, v tomto období bývala dcéra v starostlivosťou otca aj viac ako šesť týždňov nepretržite. Pravidelne sa stáva, že o príchode E. sa dozvie pár hodín pred jej príchodom. Komunikácia s matkou je žiaľ katastrofálna. Otec žije a pracuje vo Zvolene, má v starostlivosťou syna M. a častokrát je v jeho starostlivosťou aj dcéra A. K. poskytovať starostlivosť vie v každom do úvahy prichádzajúcom aspekte, túto im prakticky aj poskytuje a chce. Súrodenci majú spolu veľmi pekný vzťah, tešia sa zo vzájomnej prítomnosti, ako aj z času, ktorý môžu tráviť spolu s otcom. Mal. E. je viditeľne smutná, keď musí ísť preč a je úplne očividné, že vnútorne trpí. Zmenu pomerov oproti pôvodnému rozhodnutiu odôvodnil tým, že matka po uzavretí rodičovskej dohody ukončila zamestnanie na Slovensku, znovu začala chodiť na pravidelnej báze pracovať do zahraničia a maloletú necháva v starostlivosťou iných osôb ako rodičov. Je v najlepšom záujme mal. E., aby bola vychovávaná v stabilnom prostredí, v ktorom bude mať vytvorené všetky podmienky na dosiahnutie jej najlepšieho fyzického a psychického vývoja.

2. Matka sa vyjadrila k návrhu podaním zo dňa 19.07.2021, v ktorom uviedla, že otec jej bráni v kontakte so synom. Vec riešila aj s UPSVaR a políciou. Syn je neustále pod jeho nátlakom a manipuláciou, ako sa presťahoval k otcovi, trpí obezitou z emocionálnej traumy z odlúčenia s ňou a so sestrou. Preto sa obáva, že v prípade odsúhlasenia striedavej starostlivosti by situácia s dcérou dopadla rovnako. Preto žiada zveriť syn do jej osobnej starostlivosti. Otec ju sleduje cez známych na sociálnych sieťach, preto žiada psychiatrický posudok. Považuje to za obsedantné správanie. K deťom aj k nej sa správal násilne. Ona otcovi v stretávaní s deťmi nebráni. On však so synom škaredo manipuluje a doplácajú na to deti. Otec falšuje úradné dokumenty a rozhoduje o veciach vzdelania a očkovania sám. Ona navštevuje s dcérou psychologičku. Pri jeho pozícii si otec nebol schopný brávať ani každú 2. stredu na pár hodín, preto matka nevie, ako by pri jeho pozícii stíhal každodennú starostlivosť, keďže pracovne cestuje po SR aj zahraničí. Toto správanie považuje za účelové vzhľadom ku konaniu o vyporiadanie BSM a nevyzreté. Ona pracuje pre firmu v Rakúsku u priateľa, ale na home-office.

3. Otec sa k podaniu matky vyjadril tak, že odmieta tvrdenia o manipulácii syna. Matka svoje stretnutia so synom nevyužívala a on o ňu stratil potom záujem. V tom roku bol u nej jediný krát na dve hodiny, skade odišiel, nakoľko matka sa mu nevenovala. Matka podala voči nemu viacero trestných oznámení, avšak ani v jednej nebol odsúdený či priestupkovo postihnutý, k násilnostiam z jeho strany sa vyjadrovať preto nebude. Tvrdenia matky, že pracuje na Slovensku považuje za účelové, nakoľko takto účelovo sa správala aj skôr. Súhlasil so znaleckým dokazovaním aj na mal. E. Otec uviedol, že 18.07.2021 matka otca požiadala, či by si E. nezobral, následne šli na Oravu k jeho sestre, kde však matka dňa 22.07.2021 telefonovala dcére, aby aj s bratom prišli k nej domov. mal. E. bola rozrušená a plakala. Otec deti vzal do Zvolena a v pondelok mal. E. zaviezol matke. Dňa 06.08.2021 mu matka cez sms prikázala, aby mal. E. vzal na infúzie, lebo je jej zle. Mal. E. bola pri jeho príchode zúbožená, pri odbere krvi dehydrovaná. Podľa vlastného vyjadrenia v ten deň jedla len jeden keksík a vypila pohár vody. Nepredvídateľné konanie matky a jej neustály nátlak dopadá na obe deti. Po lekárskom vyšetrení dňa 06.08.2023 kontaktoval UPSVaR Zvolen a informoval ich o situácii. Matka následne chcela, aby jej otec dcéru dovezol naspäť, napokon však od toho ustúpila. Dcére sa postupne upokojila. Mal. E. býva po príchode od matky apatická, trvá jej aj tri dni, kým sa začne usmievať a pravidelne jesť. Vnútorne trpí tým, že jej matka bude vyčítať, že chce byť s otcom a bratom. Mal. E. nepozná stabilné výchovné prostredie. Matka ju často necháva s inými osobami. Mal. E. tak nevie, s kým počas styku s matkou bude a kedy tomu tak bude.

4. Uznesením č. k. 17P/26/2021-146 zo dňa 17.08.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoP/32/2021-183 zo dňa 27.09.2021 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým mal. E. dočasne umiestnil do starostlivosti otca. Matke uložil povinnosť prispievať výživným vo výške 60 € mesačne. Rozhodnutie odôvodnil tým, že vychádzal z poučenia mal. pri lekárskom ošetrení na pohotovosti o racionálnej výžive, pravidelnom stravovaní a príjme vhodných tekutín, ako aj z pohovoru s maloletou zo dňa 10.08.2021 na UPSVaR Zvolen, ktorý bol vyhodnotený ako utajený. Odvolací súd skonštatoval, že mal. E. vzhľadom na pomerne závažné zdravotné ťažkosti potrebuje špecializované vyšetrenia, potrebuje nepretržitý dohľad zameraný na dodržiavanie pravidelného stravovacieho a pitného režimu a prostredie vyvolávajúce také podnety, ktoré nevedú k jej depresívnym stavom, preto sa v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia javí ako vhodnejšie, teda aj v najlepšom záujme dieťaťa výchovné prostredie otca maloleteťa.

5. Súd vykonal dokazovanie šetrením UPSVaR Zvolen, kópiami rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/211/2015-282 zo dňa 24.09.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/63/2018-363 zo dňa 04.04.2019, rodného listu mal. E. B., mal. M. B., výpisu z účtu navrhovateľa, predpisu očného lekára pre mal. A. B., výpisov známok mal. E. B., uznesenia OO PZ Zvolen ČVS:ORP-53/1-VYS-ZV-2020 zo dňa 21.02.2020, Úradného záznamu spísaného na UPSVaR Zvolen zo dňa 03.02.2020 na podnet otca maloleteťa, pracovnej zmluvy matky zo dňa 07.07.2021, lekárskej správy zo dňa 06.08.2021, správou UPSVaR Zvolen z pohovoru s maloletou zo dňa 12.08.2021, lekárskej správy zo dňa 14.09.2008, messenger správami medzi matkou a mal. E. B., správou zo šetrenia pomerov UPSVaR Zvolen zo dňa 23.09.2021, e-mailovými správami znalkyne I. L. I. zo dňa 09.02.2022, 14.03.2022, znaleckým posudkom č. XXX/XXXX znalkyne I. L., I., doplnujúcim znaleckým posudkom č. 3/2023 znalkyňou G. G., výpismi z listov vlastníctva č. XXX k. ú. F., č. 615 k. ú. M., kópiou rozsudku OS Zvolen č. k. 14C/9/2020-616 zo dňa 02.06.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/79/2022-735 zo dňa 19.04.2023, výpoveďami účastníkov konania a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/211/2015-282 bolo manželstvo matky a otca rozvedené. Mal. syn G. bol zverený do osobnej starostlivosti otca. Mal. dcéra E. bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Rozsudkom odvolacieho súdu – Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/63/2018-363 zo dňa 04.04.2019 došlo k zmene výroku o osobnej starostlivosti mal. E. a odvolací súd zveril mal. E. matke.

7. Súd sa oboznámil s rodným listom mal. E., mal. M. a sobášnym listom účastníkov konania.

8. Súd sa oboznámil s predpisom očného lekára pre mal. E. B.

9. Súd sa oboznámil s uznesením OO PZ Zvolen ČVS:ORP-53/1-VYS-ZV-2020 zo dňa 21.02.2020, ktorým bola vec vo veci spáchania marenia výkonu úradného rozhodnutia odmietnutá.

10. Z úradného záznamu ÚPSVaR Zvolen zo dňa 03.02.2020 vyplýva, že v uvedený deň otec oznámil, že matka opakovane opúšťa dcéru a odchádza za prácou do zahraničia. Dcéra v tom čase je v starostlivosti starej matky alebo otca. Tieto skutočnosti nie sú otcovi nikdy vopred oznámené a nikdy nevie, na akú dobu má byť dcéra u otca. Otec by uvítal, keby mu bolo dopredu oznamované, kedy bude dcéra u neho. Dňa 02.01.2020 a 02.02.2020 bol podať oznámenie na OR PZ, nakoľko matka si neprišla prevziať dcéru podľa rozhodnutia súdu.

11. Súd sa oboznámil s polročnými známkami mal. E. v polrokoch roku 2019/2020.

12. Zo správy zo šetrenia pomerov UPSVaR Zvolen zo dňa 23.09.2021 súd zistil, že matka v tom čase bývala v rodinnom dome v BSM. Matka obviňovala otca z manipulácie detí voči nej. Uviedla, že mal. E. mala problémy so stravou a psychikou už dlhšie, na základe čoho spolu navštevujú psychologičku G. K.. Do spolupráce bol už prizvaný aj otec. Matke bola navrhnutá intervencia na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Zvolen, čo matka odmietla s tým, že otec má lekára, sociálku prípadne iných odborníkov zmanipulovaných. Matka žiadala, aby sa intervencia konala u G. K., čo však namietol otec s tým, že ide o susedu matky, ktorá ju dokonca počas sedení označuje krstným menom. Otec s mal. synom žije v podnájmu v 3-izbovom byte, otec uviedol, že vždy čakajú matku na stretnutie so synom podľa rozsudku, napriek tomu bol v priebehu roku 2021 len 1x, a to zobrať si vianočné darčeky. Podľa vyjadrenia syna matka sa mu počas stretnutia nevenovala. Po vydaní neodkladného opatrenia si boli vziať u matky veci mal. A., pričom došlo ku konfliktu, matka veci odmietla vydať, žiadala, aby mal. E. zostala u nej, vyhrážala sa privolaním polície, ktorú nakoniec privolať otec, deti čakali v aute.

13. Na pojednávaní dňa 28.09.2021 matka uviedla, že nesúhlasí s tým, aby dieťa bolo zverené otcovi.

14. Súd sa oboznámil so zápisnicou o pojednávaní v konaní OS Zvolen sp. zn. 14C/9/2020, z ktorého vyplýva, že matka má príjem zo živnosti mesačne vo výške 2.000 €, príjem z renty pozemkov vo výške 2.000 € ročne.

15. Súd sa oboznámil so znaleckým posudkom č. 144/2021 podaného dňa 08.04.2022 znalkyňou I. G. L., I. z odboru psychológia, odvetvie poradenská psychológia, z ktorého zistil, že osobnosť otca je v strednom veku dospelosti vo vývine. štruktúra osobnostných vlastností priemerne diferencovaná, bez náznakov porúch osobnosti, labilnejšia, nezrelá emotivita, osobná a partnerská neistota, tendencia k nadmerne pozitívnej sebaaprezentácii, silnejšia pudová zložka osobnosti, zvýšená potreba náklonnosti, naivita, skrytá hystéria, skrytá psychopatia, skrytá paranoja, nadmerná kontrola hostility, cynizmus. Je spoločenský, družný, ľahko uzatvára priateľstvá, čulý, podnikavý, pohotový, aktívny, komunikatívny, zdielny. V popredí obrazu osobnosti sú typicky mužské črty. Matka má priemerne diferencovanú štruktúru osobnostných vlastností s mnohými protichodnými charakteristikami s plochejšou, nezrelou emotivitou. Uprednostňuje hodnotenie diania na základe jednotlivostí s podcenením globálneho pohľadu na dianie. V obraze osobnosti je najvýraznejšia maskulinita. Zistená tendencia k nadmerne pozitívnej sebaaprezentácii, antisociálnym postojom a správaniu, dobré sebaovládanie, spokojná so svojim osudom. Prítomné výrazné náznaky anankastickej poruchy osobnosti ako rigidita, prílišná striktnosť, perfekcionizmus s tendenciou podriaďiť iných svojim vlastným pravidlám. Znalecké vyšetrenie nemohlo byť dokončené individuálnym sedením kvôli nespolupráci matky. Mal. E. je osobou v staršom školskom veku vo vývine, s neurotický vývin so známkami k (sub)depresivity. Verbálna zložka v rámci podpriemeru, schopnosť pamätať si a vybavovať si (pásmo defektu) a úroveň morálneho úsudku a socializovanosti myslenia v praktických situáciách (pásmo hlbokého podpriemeru). Slovná generalizácia a abstrakcia v pásme nadpriemeru. Výrazné známky neurotického prežívania a subdepresívneho ladenia ako plačlivosť, sociálna odťažitosť, výrazné narušenie kontaktu a komunikácie, negatívne sebahodnotenie vrátane jej vzhľadu, pocity osamelosti a nudy, obava z neurčitého ohrozenia, zvýšená naviteľnosť, nechutenstvo, nesústredenosť, pocity menejcennosti, pochybnosti o tom, či ju má niekto rád. Podľa znalkyne sa zdá byť aktuálne v najlepšom záujme maloletej E. jej zverenie do osobnej starostlivosti otca. Jej zdravý vývin by však najviac garantovali obaja zmierení a zrelí rodičia, s reálnym sebaopoznaním a zlepšením svojich rodičovských kompetencií. Preto navrhuje rodičom aspoň polročný kurz rodičovskej terapie zameraný porozumenie svojmu prežívaniu a vývinovým potrebám spoločných maloletých detí, pochopenie a rozvinutie u seba

aspektov zodpovedného rodičovstva. Po absolvovaní tohto kurzu odporúča zverenie detí tomu z rodičov, ktorý bude viac ochotný spolupracovať s druhým rodičom a s odborníkmi, a ktorého pokrok v dosahovaní stanovených princípov zodpovedného rodičovstva bude preukázateľne výraznejší.

16. Na žiadosť matky súd vykonal doplňujúce znalecké dokazovanie. Nakoľko pôvodná znalkyňa odmietla z dôvodu problematickej komunikácie s matkou toto doplňujúce znalecké dokazovanie vykonať, súd ustanovil znalkyňu G. G., ktorá podala doplňujúci znalecký posudok č. 3/2023. Znalkyňa uviedla, že maloletá E. spočiatku komunikovala obširnejšie, pri emočne ťažších témach odpovedá buď s latenciou alebo vôbec, prítomná je tenzia, žmolenie rúk, celkovo pôsobí tichším, nesmelým dojmom, v prežívaní je badať smútok, nespracované emócie. V prítomnosti otca je spontánnejšia, uvoľnená, pokojná. Cíti sa pri ňom bezpečne. Následne pred stretnutím s matkou mala deň pred tým žalúdočné problémy, nevidela ju v tom čase už približne jeden rok. Bez matky maloletá spontánne komunikovala, bola otvorená, kooperatívna, vyjadrila však obavu z nadchádzajúceho stretnutia. Po príchode matky nastala u mal. výrazná zmena, zostala emočne inhibovaná, verbálne sa prejavovala veľmi málo. Neudržiavala s matkou očný kontakt, pri emočnom napätí vyhľadávala oporu skôr u znalkyne. Vzájomná komunikácia matky a dcéry bola minimálna. Maloletá na povzbudzovanie matkou reagovala minimálne. Zo záveru doplňujúceho znaleckého posudku vyplýva, že odmietavý postoj maloletej E. k matke sa vyvíjal postupne vplyvom viacerých faktorov, a to najmä vysoko konfliktného vzťahu rodičov, odsudzujúceho správania matky smerom k otcovi, neistej vyhýbavej väzby mal. E. k matke, vplyvu staršieho brata M. a vulnerability mal. E. Mal. E. neodmieta zvyšok rodiny z matkinej strany, je v sporadickom kontakte so svojím bratrancom, menej so svojou starou mamou zo strany matky. Uviedla, že títo príbuzní jej chýbajú. Napriek tomu, že si želá zostať v starostlivosti otca, chce mať zachovaný aj vzťah k matke. To, že mal. E. nehovorila v čase, keď bola u matky, o tom, že chce ísť k otcovi, bola pravdepodobne jej obava z reakcie matky. Táto obava je u nej prítomná aj v súčasnosti a je výsledkom jednak jej úzkostnejšej povahy, ako aj matkinej nedostatočnej empatickej reaktivity a matkinej nižšej schopnosti regulovať svoje správanie. V súčasnosti konflikty medzi mal. E. a jej matkou nie sú, keďže ich kontakt je obmedzený na minimum. E. pristupuje k matke skôr vyhýbavo (neodpovedá na jej telefonáty, správy), čo je dôsledkom aj neistej vyhýbavej vzťahovej väzby. Znalecký posudok I. L. bol vypracovaný bez ústnej časti vyšetrenia matky, nakoľko táto namietla zaujatosť znalkyne. Znalkyňa uviedla, že s účastníkmi sa pred vyšetrením nestretla a cíti sa nestranná. Na základe všetkých získaných informácií je možné konštatovať, že lepšie výchovné prostredie dokáže aktuálne mal. E. zabezpečiť otec. Matka by však nemala byť vylúčená z účasti na starostlivosti. Vhodná úprava styku mal. E. s matkou by bola v intervale každý druhý víkend v roky, prázdniny je potrebné upraviť osobitne. K takejto úprave je však potrebné sa dopracovať postupne, optimálne po absolvovaní psychologického poradenstva určeného na reparáciu vzťahu matky s dcérou vo vzťahu matky s dcérou, keďže mal. E. je aktuálne v jej prítomnosti prežíva pozorovateľnú tenziu, je emočne inhibovaná, neprejavuje sa spontánne a má pred ňou obavu vyjadriť svoje skutočné názory, postoje a želania.

17. Kolízny opatrovník sa k doplňujúcemu znaleckému posudku vyjadril tak, že sa stotožňuje s jeho závermi a odporúča mal. E. ponechať v osobnej starostlivosti otca.

18. Otec sa k posudku vyjadril tak, že ho subjektívne potešilo, že mal. dieťa, v znaleckom posudku I. L. vykreslené ako neurotické a subdepresívne dieťa, v súčasnosti v doplňujúcom znaleckom posudku je vykreslená ako komunikatívna, usmievajúca, spontánna, zmena v jej správaní nastala až po príchode matky. Otec súhlasí s navrhovaným psychologickým poradenstvom. Matka to však doteraz pozitívne neprijala. On nijakým spôsobom nemieni brániť v stretávaní sa detí s matkou. Uviedol, že trvá na zverení mal. E. do jeho osobnej starostlivosti. Uviedol, že pracuje v spoločnosti AGEL SSC a. s. s čistým mesačným príjmom 2.200 €. Poberá rodinné prídavky na obe deti vo výške 2 x 60 € ako aj rodičovský bonus od 01/2023 vo výške 2 x 140 €. S deťmi bývajú v byte vo Zvolene, ktorý je vo výlučnom vlastníctve jeho snúbenice, ktorá býva taktiež s nimi. V rámci konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva mu bol do výlučného vlastníctva prikázaný rodinný dom, pričom on bol zaviazaný matke vyplatiť sumu 42.819,24 € a prevzal hypotekárny úver vo výške 152.925,44 €. Jeho pravidelné výdavky sú nasledovné: 650,08 € hypotéka dom, 25 € voda dom, 12,60 € DIGI dom, 19,03 € splátka spotrebný úver, 80 € - internet, televízia, paušál tel. on, syn a dcéra, 11,99 € Netflix, 10,99 € Spotify, 600 – 700 € náklady strava, 100 € sporenie pre deti, 100 € tretí pilier. S deťmi býva v byte, náklady na bývanie sú nasledovné: 508 € splátka úver, 149 € poplatky za vodu a byt, 89 € plyn a el. energia. Tieto výdavky sú platené z účtu, snúbenie, na ktoré prispieva, ako to vyplýva z pripojeného výpisu. Syn mal. M. je aktuálne žiakom gymnázia. Navštevuje 3x týždenne florbalový krúžok a navyše fitness centrum. Náklady: triedny

fond 50 € ročne, cestovné do BB 30 € mesačne, strava škola 55 € mesačne, krúžok florbal 25 € mesačne, pomôcky v škole 100 – 150 € pri nástupe a priemerne 10 € mesačne, školské aktivity v priemere 80 € ročne. Zakupované potreby na florbal: jedna hokejka stojí 150-300 € ročne (kupujú 3 – 4 hokejky), oblečenie cca 50 – 100 € ročne, halové topánky cca 40 – 70 € ročne, plus rôzne drobnosti ako loptičky v eurových položkách priebežne. Vstup do fitnesscentra 5 €/hodinu – v priemere 4-8 krát mesačne. Priemerne na oblečenie 50 € mesačne, mobil 10 – 15 € (je súčasťou vyššie uvedených výdavkov), vreckové 20 – 25 € mesačne, stomatologická starostlivosť 100 € ročne, letný tábor – 333 € ročne. Dcéra E. je žiačkou 5. ZŠ Zvolen, bola prijatá na 5. ročné bilingválne gymnázium v Banskej Bystrici. Má čím ďalej, tým lepšie výchovno-vzdelávacie výsledky. Náklady: okuliare 200 € ročne, volejbal 40 € mesačne, výstroj na volejbal 150 € ročne, strava v škole 10-52 € mesačne – prechod do novej školy, náklady v novej škole budú 30 € cestovné, mobil 10 – 15 € mesačne (súčasť vyššie uvedených výdavkov), oblečenie 70 € mesačne, voľnočasové aktivity 15 – 20 € mesačne, letné tábory – 333 + 127 € ročne, vzdelávacie školské výlety – 50 € ročne, školský koncoročný výlet 85 €, poznávací výlet zo školy do Švajčiarska – 450 €, vreckové 20 € mesačne, stomatologická starostlivosť – 100 € ročne. Matka prispieva aktuálne na výživu mal. M. sumou 70 € mesačne v zmysle rozsudku a na výživu mal. E. sumou 60 € mesačne v zmysle uznesenia o neodkladnom opatrení. Otec uviedol, že čo sa týka výživného, od podania návrhu došlo k viacerým zmenám. Matka v konaní o vyporiadanie BSM uviedla, že jej čistý príjem predstavuje 2000 €. Je výlučnou vlastníčkou rodinného domu v k. ú. M.. V rámci konania o vyporiadanie BSM jej otec bol zaviazaný vyplatiť sumu 42.819,24 €. Vzhľadom na uvedené upravuje svoj návrh tak, že žiada, aby matka bola zaviazaná platiť na mal. E. výživné sumou 200 € mesačne, a to od 12.06.2023. Taktiež žiadal, aby súd rozhodol, že styk mal. E. s matkou neupravuje. Uviedol, že nemieni brániť matke v stretávaní s dcérou, avšak mala by to byť aj matka, ktorá by si mala uvedomiť, že na zlepšení vzájomných vzťahov s deťmi by mala pracovať aj ona.

19. Matka sa k podanému doplňujúcemu znaleckému posudku nevyjadřila, dňa 28.09.2023 súdu oznámila, že jej bola diagnostikovaná úzkostná porucha a vyhorenie, momentálne absolvuje terapiu, preto nie je schopná sa dostaviť na pojednávanie a žiada, aby dcéra bola pridelená otcovi. Taktiež ak to jej zdravotný stav dovolí, žiada o kontakt s dcérou raz za dva týždne.

20. Súd sa oboznámil s výpisom z listu vlastníctva č. XXX k. ú. F., kde je zapísaný rodinný dom v BSM oboch účastníkov konania.

21. Súd sa oboznámil s výpisom z listu vlastníctva č. XXX k. ú. M., kde je zapísaný rodinný dom s pozemkami vo vlastníctve matky.

22. Súd sa oboznámil s kópiou rozsudku tunajšieho súdu č. k. 14C/9/2020-616 zo dňa 19.04.2023, ktorým došlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania tak, že rodinný dom v BSM bol prikázaný do výlučného vlastníctva otca, ktorý bol zaviazaný vyplatiť matke sumu 42.819,24 €. Otec taktiež prevzal účelový splátkový úver v zostatkovej sume 152.925,44 €. Uvedený rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/79/2022-735 zo dňa 19.04.2023.

23. Súd sa oboznámil s výpismi z účtu otca, výpismi z Edupage o školskom výlete v sume 85 €, o zájazde do Švajčiarska v sume 450 €, výpismi z platieb 100 € na volejbal, výpisu z investičného sporenia detí vo výške 1292,08 €, a s platbami pre L. S., zrejme príspevkami na bývanie v byte.

24. Na pojednávaní dňa 24.10.2023 právny zástupca otca okrem už uvedených skutočností vo vyjadrení sa k doplňujúcemu znaleckému posudku uviedol, že na mal. E. požaduje výživné vo výške 200 € mesačne od 12.06.2023. V konaní o zvýšenie výživného na mal. M. taktiež uviedli, že budú na mal. E. požadovať sumu vo výške 200 € mesačne, na základe čoho bolo na mal. M. stanovené výživné vo výške 300 € mesačne. Je to 25 % príjmu matky, t. j. je to v súlade s rozhodovacou praxou súdov SR. Čo sa týka úpravy stretávania sa matky s mal. E., uviedol, že rešpektujú názor znalkyne, otec v žiadnom prípade nemieni brániť matke v stretávaní sa s maloletou, problém je však v tom, že maloletá toho času stretávanie sa s matkou odmieta, má veľký problém s matkou vôbec komunikovať, a preto súhlasia s nariadením psychologického poradenstva, ako to uviedla znalkyňa, aby sa upravil vzťah matky a dcéry. V súčasnosti za adekvátny považujú styk v rozsahu 2 hodiny v priebehu jedného týždňa za mesiac, navrhujú každú prvú nedeľu v mesiaci od 09.00 hod. do 11.00 hod. s tým, že dávajú na zváženie uloženie povinnosti matke podrobiť sa psychologickému poradenstvu v prítomnosti maloletej za účelom zlepšenia

ich vzťahu. Celkové zameškané výživné vo výške 626 € od 12.06.2023 navrhujú, aby bolo matke uložené splácať v splátkach po 50 € mesačne spolu s bežným výživným.

25. Otec uviedol, že čo sa týka vzdelávania maloletej, chce sa vyjadriť k nákladom z toho vyplývajúcich. Dcére je žiačkou prvého ročníka 5-ročného štúdia bilingválneho gymnázia a študuje čínštinu. Dosahuje veľmi dobré výsledky. Čo sa týka nákladov, ročná dáva 200 € na okuliare, na volejbal 45 € mesačne. Výstroj na krúžok je zhruba 150 € ročne, strava v škole 20 € mesačne, po skončení dotácie 55 € mesačne. Cestovné náklady do BB činia mesačne 40 € mesačne, náklady na mobil 15 € mesačne, obuv, oblečenie – 70 € mesačne. Voľnočasové aktivity 15-20 € mesačne, vreckové má 25 € mesačne, letné tábory za posledné obdobie boli 333 € a 127 €. Absolvovala výlet do Švajčiarska v cene 450 €. Celkovo ostatné školské výlety 130 € ročne. Má indikovaný strojček na zuby, čo predpokladá ďalšie výdavky. Jeho príjem činí mesačne 2200 € v čistom, má dve vyživovacie povinnosti, iný príjem nemá, vlastní dom, ktorý je v spoločnom BSM, má naň hypotéku so splátkou 764,82 €. Má ornú pôdu v okrese Námestovo, nemá z nej príjem.

26. Kolízny opatrovník uviedol, že sa pridrižiava doterajších vyjadrení a správ a žiada, aby súd vyhovel otcovmu návrhu a aby matke uložil povinnosť podrobiť sa poradensko-psychologickému procesu na ÚPSVaR Zvolen, a to minimálne po dobu 6 mesiacov za účasti maloletej dcéry.

27. Právny zástupca otca predložil na uvedenom pojednávaní na nahliadnutie kópiu dokladu o tom, že matke vyplatil sumu 42.819,24 € na vyporiadanie BSM.

28. Podľa § 26 zákona č. 26/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

29. O úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej E. bolo naposledy rozhodované pri rozvoze rodičov rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 5P 211/2015-282 zo dňa 24. 9. 2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica 16CoP 63/2018-363 zo dňa 4. 4. 2019, ktorým bol mal. M. zverený do osobnej starostlivosti otcovi a mal. E. najprv do striedavej starostlivosti oboch rodičov, potom v odvolacom konaní súd schválil rodičovskú dohodu tak, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky, bolo upravené výživné a stretávanie sa s oboma deťmi. Rozsudky nadobudli právoplatnosť dňa 13.05.2019. Otec podal návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností dňa 31.05.2021 a odôvodnil ho tým, že matka sa opäť zamestnala v Rakúsku, kam chodí na dvojtýždňovky, preto má on maloletú v osobnej starostlivosti fakticky podstatne dlhšie, než ako mu vyplýva z rozhodnutia súdu. Uviedol, že maloletá je uňho spokojná, pričom si všimol, že k matke sa nevracia s radosťou. Matka maloletú necháva v starostlivosti iných osôb ako rodičov. Matka sa vyjadrila, že otca považuje za manipulatívneho voči deťom a násilného. Preto súd nariadil za účelom zistenia najlepšieho záujmu dieťaťa znalecké dokazovanie. Znalčka I. L. vyhotovila dňa 08.04.2022 znalecký posudok č. 144/2021 bez ústneho pohovoru s matkou, nakoľko táto počas psychologického vyšetrenia namietla jej zaujatosť. Znalčka uviedla, že sa cíti byť nezaujatá, s účastníkmi sa pred vyšetrením nestretla. Maloletú charakterizovala ako neurotickú so subdepresívnymi črtami. Odporučila zverenie maloletej otcovi, pričom odporúčala obom rodičom poradenstvo za účelom zlepšenia ich vzťahov. Matka s posudkom nesúhlasila a žiadala doplňujúce znalecké dokazovanie, ktoré súd nariadil. Medzitým uznesením č. k. č. k. 17P/26/2021-146 zo dňa 17.08.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoP/32/2021-183 zo dňa 27.09.2021 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým mal. E. dočasne umiestnil do starostlivosti otca. Rozhodnutie odôvodnil tým, že vychádzal z poučenia mal. pri lekárskom ošetrení na pohotovosti o racionálnej výžive, pravidelnom stravovaní a príjme vhodných tekutín, ako aj z pohovoru s maloletou zo dňa 10.08.2021 na ÚPSVaR Zvolen, ktorý bol vyhodnotený ako utajený. Odvolací súd skonštatoval, že mal. E. vzhľadom na pomerne závažné zdravotné ťažkosti potrebuje špecializované vyšetrenia, potrebuje nepretržitý dohľad zameraný na dodržiavanie pravidelného stravovacieho a pitného režimu a prostredie vyvolávajúce také podnety, ktoré nevedú k jej depresívnym stavom, preto sa v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia javí ako vhodnejšie, teda aj v najlepšom záujme dieťaťa výchovné prostredie otca maloletej. Doplnujúce znalecké dokazovanie znalčkou G. G. bolo vykonané podaním doplňujúceho znaleckého posudku č. 3/2023 zo dňa 31.05.2023. Znalčka v ňom konštatovala, že odmietavý postoj maloletej E. k matke sa vyvíjal postupne vplyvom viacerých faktorov, a to najmä vysoko konfliktného vzťahu rodičov, odsudzujúceho správania matky smerom k otcovi, neistej vyhýbavej väzby mal. E. k matke, vplyvu

staršieho brata M. a vulnerability mal. E. Maloletá si želá zostať v starostlivosti otca, matke uvedené nekomunikuje preto, lebo sa bojí jej reakcie. Táto obava je u nej prítomná aj v súčasnosti a je výsledkom jednak jej úzkostnejšej povahy, ako aj matkinej nedostatočnej empatickej reaktivity a matkinej nižšej schopnosti regulovať svoje správanie. Maloletá E. pristupuje k matke skôr vyhýbavo (neodpovedá na jej telefonáty, správy), čo je dôsledkom aj neistej vyhýbavej vzťahovej väzby. Na základe všetkých získaných informácií je možné konštatovať, že lepšie výchovné prostredie dokáže aktuálne mal. E. zabezpečiť otec. Matka by však nemala byť vylúčená z účasti na starostlivosti. Vhodná úprava styku mal. E. s matkou by bola v intervale každý druhý víkend v roky, prázdniny je potrebné upraviť osobitne. K takejto úprave je však potrebné sa dopracovať postupne, optimálne po absolvovaní psychologického poradenstva určeného na reparáciu vzťahu matky s dcérou vo vzťahu matky s dcérou, keďže mal. E. je aktuálne v jej prítomnosti prežíva pozorovateľnú tenziu, je emočne inhibovaná, neprejavuje sa spontánne a má pred ňou obavu vyjadriť svoje skutočné názory, postoje a želania. Doplnujúce znalecké dokazovanie bolo vykonané už skoro rok po zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca neodkladným opatrením. Maloletá bola spontánna a komunikatívna, a to ako počas vyšetrenia s otcom, tak aj sama. Pri stretnutí s matkou však došlo k pozorovateľnej inhibícii emočnej ako aj verbálnej, k psychosomatickej reakcii deň pred plánovaným stretnutím, maloletá s matkou neudržiavala očný kontakt, nereagovala na jej povzbudzovanie. Oporu hľadala u znalkyne. Znalkyňa G. G. taktiež odporučila zveriť maloletú otcovi, avšak odporučila zachovať styk s matkou. Zo znaleckých dokazovaní podľa názoru súdu vyplýva, že v najlepšom záujme maloletej je jej zverenie otcovi, nakoľko ňu cíti emočnú istotu, pričom k matke má odmietavo vyhýbavý postoj. U maloletej došlo od odovzdania maloletej neodkladným opatrením otcovi k pozitívnej zmene, ktoré sa prejavilo jej celkovo pozitívnejším ladením, ako aj zlepšením prospechu. Matka so zverení maloletej otcovi v jej poslednom vyjadrení súhlasila. Kolízny opatrovník taktiež odporučil maloletú zveriť otcovi. Preto súd zmenil posledné rozhodnutie o osobnej starostlivosti o maloletú tak, že ju zveril do osobnej starostlivosti otca.

30. Matka žiadala stretávanie s dcérou v jej poslednom vyjadrení dňa 28.09.2023 raz za dva týždne. Znalkyňa G. G. taktiež uviedla, že odporúča upraviť stretávanie matky s dcérou v intervale každý druhý víkend v roku (prázdniny navrhovala upraviť osobitne), avšak uvedená úprava je cieľom, ku ktorému je potrebné sa dopracovať postupne, optimálne po absolvovaní psychologického poradenstva určeného na reparáciu vzťahu matky s dcérou vo vzťahu matky s dcérou, keďže mal. E. je aktuálne v jej prítomnosti prežíva pozorovateľnú tenziu, je emočne inhibovaná, neprejavuje sa spontánne a má pred ňou obavu vyjadriť svoje skutočné názory, postoje a želania. Právny zástupca otca na pojednávaní dňa 24.10.2023 uviedol, že navrhuje zatiaľ upraviť stretávanie maloletej s matkou jedenkrát do mesiaca, v každú prvú nedeľu v mesiaci od 09.000 hod. do 11.00 hod. Súd sa vzhľadom na to, že maloletá má v súčasnosti k matke vyhýbavý postoj, a vzhľadom na to, že znalkyňa odporúčala prechodné obdobie, počas ktorého by malo dôjsť k obnoveniu vzťahu matky a dcéry, priklonil k návrhu právneho zástupcu otca, ktorý zabezpečí aspoň minimálny rozsah stretávania sa matky a dcéry, keď bude mať matka šancu, aby získala naspäť dôveru dcéry a preukázala jej, že jej môže byť empatickou oporou, pričom taktiež poskytne matke v súčasnom období, keď deklarovala posledným vyjadrením nástup syndrómu vyhorenia a úzkostnej poruchy, potrebný pokoj na úpravu svojich osobných a zdravotných pomerov, a zároveň dcéra nebude uvedenou úpravou styku vzhľadom na jej postoj k matke nadmerne emočne a psychicky zaťažovaná, vzhľadom aj na jej predchádzajúce emočné a psychosomatické napätie z prítomnosti matky.

31. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

32. Podľa ods. 2 cit. ust., obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

33. Podľa ods. 4 cit. ust., pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

34. Podľa ods. 5 cit. ust., výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

35. Súd mal v konaní za preukázané, že matka má príjem vo výške 2.000 € ročne zo živnosti a 2000 € ročne z pozemkov vo vlastníctve, ako to deklarovala v konaní o vyporiadanie BSM tunajšieho súdu sp. zn. 14C/9/2020. Otec taktiež matke v poslednom období vyplatil z vyporiadania BSM sumu 42.819,24 €. Matka prispieva na výživu staršieho syna M. výživným vo výške 300 € mesačne. Otec má čistý príjem vo výške 2200 €, pričom spláca hypotekárny úver vo výške 764,82 €, vyplatil matke horeuvedenú výplatu z vyporiadania BSM. Mal. E. je žiačkou prvého ročníka päťročného štúdia na bilingválnom gymnáziu v Banskej Bystrici, a teda od poslednej úpravy výživného neodkladným opatrením, kde bola matke uložená povinnosť prispievať výživným vo výške 60 € mesačne, došlo k zvýšeniu nákladov jej osobnú starostlivosť. Preto mal súd za to, že je v možnostiach matky prispievať na mal. E. sumou 200 € mesačne na potreby maloletej, čomu zodpovedajú aj výdavky na jej starostlivosť. Zároveň súd túto povinnosť matke uložil odo dňa 12.06.2023, ako o to žiadal otec, nakoľko podľa výdavkov uvedených otcom spojených s koncom školského roka (zájazd do Švajčiarska, školský výlet) už v tom čase mala maloletá zvýšené výdavky. Zameškané výživné za obdobie od 12. 6. 2023 do 31. 10. 2023 v sume 626,- Eur súd povolil matke mal. dieťaťa splácať po 50, Eur mesačne, spolu s bežným výživným až do úplného zaplata zameškaného výživného, pod následkom straty výhody splátok pri ich nezaplatení.

36. Znalkyňa I. L. navrhovala obom rodičom minimálne pol roka trvajúci kurz rodičovskej terapie. Znalkyňa G. G. uviedla, že ňou navrhovaný rozsah stretávania sa matky s dcérou je možná postupne, optimálne po absolvovaní psychologického poradenstva určeného na reparáciu vzťahu matky s dcérou, ako aj rodičovského vzťahu. Bez takejto intervencie je malý predpoklad pozitívnej prognózy vo vzťahu matky s dcérou. Z uvedených dôvodov súd nariadil matke aj spolu s maloletou dcérou povinnosť absolvovať psychologické poradenstvo na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen, a to po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. Súd mal za to, že psychologické poradenstvo je toho času najlepším spôsobom, ako sa pokúsiť obnoviť vzájomne empatický vzťah medzi matkou a dcérou, vzájomnú dôveru a radosť zo spoločne stráveného času, nakoľko tento vzťah je zo strany dcéry odmietavo-vyhýbavý z dôvodu obáv maloletej z reakcie a nedostatočnej empatie matky.

37. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

38. Súd podľa § 52 C.m.p. rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré v konaní platil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd Banská Bystrica, písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 277 ods. 1 CSP, ak žalovaný s ospravedlniteľných dôvodov zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a) môže podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie spolu s vyjadrením. Ak súd, ktorý rozsudok pre zmeškanie vydal, návrhu vyhovie, rozsudok pre zmeškanie uznesením zruší a začne vo veci opäť konať.

Podľa § 277 ods. 2 CSP, ak žalovaný s ospravedlniteľných dôvodov zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

Podľa § 277 ods. 3 CSP, návrh podľa odsekov 1, 2 môže žalovaný podať do 15 dní od kedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel; o tom žalovaného v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Odvolanie môže podať intervenient, ak tvorí so stranou podľa § 359 CSP nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 360 ods.1 CSP).

V ostatných prípadoch môže intervenient podať odvolanie so súhlasom strany podľa § 359 CSP (§ 360 ods.2 CSP).

Lehota na podanie odvolania plynie od doručenia rozhodnutia intervenientovi (§ 360 ods.3 CSP).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods.1 CSP).

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods.2 CSP).

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa ods. 1 preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia (§ 362 ods.3 CSP). Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na nepríslušnom súde preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením o súde príslušnom na podanie odvolania. To platí aj vtedy, ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o súde príslušnom na podanie odvolania (§ 362 ods.4 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že :

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods.1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods.2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods.3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd (§ 367 ods.1 CSP).

Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je

napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu (§ 367 ods.2 CSP).

Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 ods.3 CSP).

Osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia (§ 368 CSP).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova (§ 369 ods.1 CSP).

Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania (§ 369 ods.2 CSP).

Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví (§ 369 ods.3 CSP).

Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 ods.4 CSP).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia (§ 370 ods.1 CSP).

Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví (§ 370 ods.2 CSP).

Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 ods.3 CSP).

Žalobu nie je možné v odvolacom konaní meniť (§ 371 CSP).

V odvolacom konaní nie je možné uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona – zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok (§ 220 ods.1 CSP).